

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 59/2022-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kubík, advokát, s. r. o., Staré Grunty 162, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Peter Kubík, proti príkazu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/1 GPt 848/21/1000-5 z 9. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazom označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnutý príkaz zrušiť a vec vrátiť generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na ďalšie konanie a prikázať Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) konať a rozhodnúť o jej námietke zaujatosti všetkých prokurátorov špeciálnej prokuratúry.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 588/2021-6 z 2. decembra 2021 bolo rozhodnuté, že sudca Rastislav Kaššák nie je vylúčený z konania a rozhodovania v tejto veci sťažovateľky.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

4. Sťažovateľka je trestne stíhaná pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona vo viacčinnom súbehu s účastníctvom podľa § 21 ods. 1 písm. a) Trestného zákona k zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa

podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 Trestného zákona.

5. Sťažovateľka svojím podaním z 29. júla 2021 podala námietku zaujatosti proti špeciálnemu prokurátorovi a všetkým prokurátorom špeciálnej prokuratúry, ktorá bola posúdená ako žiadosť o odňatie a prikázanie veci inému orgánu a v dôsledku uvedeného o nej bolo rozhodnuté generálnym prokurátorom, a to tak, že jej trestná vec sa neodníma špeciálnej prokuratúre.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že „legitímne očakávala“ rozhodnutie o jej námietke zaujatosti špeciálnym prokurátorom, nie rozhodnutie generálneho prokurátora o odňatí, resp. neodňatí jej trestnej veci špeciálnej prokuratúre. V dôsledku toho, že jej námietka zaujatosti bola posúdená ako žiadosť o odňatie a prikázanie veci a predložená generálnemu prokurátorovi, došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy okrem iného aj z dôvodu, že jej bola odňatá možnosť preskúmania rozhodnutia špeciálneho prokurátora nadriadeným prokurátorom podľa § 32 ods. 5 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov. Úlohou generálneho prokurátora bolo vrátiť vec špeciálnemu prokurátorovi na rozhodnutie. Keďže sa tak nestalo, došlo v jej prípade aj k odmietnutiu spravodlivosti a porušeniu jej práva na obhajobu.

7. Aj samotný napadnutý príkaz je podľa názoru sťažovateľky nedostatočne odôvodnený, keď sa generálny prokurátor vôbec nevenoval „systémovej zaujatosti“ špeciálnej prokuratúry. Táto má v podstate vyplývať zo zaujatosti špeciálneho prokurátora proti sťažovateľke a z jeho pozície v rámci hierarchicky usporiadanej špeciálnej prokuratúry. Záver o tom, že generálny prokurátor nedisponuje oprávnením odňať vec špeciálnej prokuratúre a prikázať ju inej prokuratúre, je podľa sťažovateľky formalistický a nezohľadňuje zmysel § 55d ods. 3 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov. Navyše, v inej veci sťažovateľky v obdobnej situácii bola jej námietka vyhodnotená ako nedôvodná, teda bola, čo sa týka jej podstaty, preskúmaná.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta porušenie svojich práv napadnutým príkazom, ktorým bolo rozhodnuté o jej námietke zaujatosti špeciálneho prokurátora a celej špeciálnej prokuratúry (podrobnejšie body 5 a 6 tohto uznesenia).

9. Z princípu subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v trestnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7

ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým právnickým osobám alebo fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v ustanovení § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (obdobne III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019).

10. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených. V prebiehajúcom trestnom konaní, resp. v konaní, ktoré bolo iba začaté, možno i prípadné protiústavné procesné vady napraviť v rámci celého konania obvyklým a zákonom predvídateľným spôsobom, a to predovšetkým samotnými všeobecnými súdmi. Ingerenciu ústavného súdu do rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní je preto v prípravnom trestnom konaní potrebné považovať, azda s výnimkou úplne mimoriadnej situácie, za neprípustnú. Spravidla teda, až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd (m. m. IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, II. ÚS 356/2016).

11. Vo veci sťažovateľky momentálne prebieha trestné konanie, v ktorom sťažovateľka podľa názoru ústavného súdu disponuje efektívnymi prostriedkami nápravy prípadných porušení jej základných práv, a to predovšetkým zo strany všeobecného súdnictva, či už pri predbežnom prejednaní, resp. preskúmaní obžaloby, na hlavnom pojednávaní, a taktiež v rámci riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov proti meritórnym rozhodnutiam všeobecných súdov (porov. II. ÚS 428/2021).

12. Na základe týchto skutočností ústavný súd rozhodol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že ústavnú sťažnosť odmietol ako neprípustnú.

13. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu